

Stichting Beter Zeist

Secretariaat:
Griffensteijnseplein 22
3703 BG Zeist
T: 06-46082657
KvKnr.:30250364
NL98 INGB 0005 8035 12
E: beterzeist@gmail.com
W: www.beterzeist.nl (oud)
W: www.beterzeist.com

Aan de gemeenteraad van Zeist

Zeist, 29 oktober 2020

Samenvatting: zie pagina 7 en 8

Betreft: Inspraakreactie RV / concept Zienswijze Zeist op Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en Interim Omgevingsverordening

Geachte raad,

Hierbij het commentaar en opmerkingen van Stichting Beter Zeist over de concept-zienswijze. Daarbij constateren wij dat - net als bij de behandeling van de Zeister Propositie van Zeist over het regionaal Ruimtelijk Economisch Programma – van participatie van de bevolking vrijwel geen sprake was. De zin in de inleiding van het raadsvoorstel “*De Propositie heeft mede in participatie met de samenleving inhoud gekregen ..*” is onjuist omdat zelfs voorlichting over de zienswijze niet plaatsvond. Die zin komt terug in de 2e alinea van de aanbiedingsbrief van de zienswijze. Daarvoor geldt hetzelfde. *De genoemde zin zal dan ook moeten vervallen.*

Stichting Beter Zeist kan zich vinden in het abstractieniveau van de provinciale omgevingsvisie, maar heeft wel commentaar op een aantal meer concrete voornemens daarvan en op enkele concrete voorstellen van de kant van de gemeente Zeist. Als onderlegger voor deze inspraakreactie geldt ook die over de Propositie van Zeist en Contour REP t.b.v. Ronde Tafel 24 september 2020. Verder ondersteunen wij de inhoud van de inspraakreactie van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. en die van Vereniging Werkgroep Natuurlijk Zeist-West.

Meer is niet altijd beter

T.a.v. de Povi ondersteunen wij niet de politieke keuze om economische groei en bedrijvigheid in de provincie extra te faciliteren in plaats van de kwaliteit van wonen, werken en de leefomgeving centraal te stellen. Dat is helemaal niet nodig uit een oogpunt van werkgelegenheid. In de noordvleugel van de Randstad is de werkgelegenheid in normale tijden juist hoog en vaak zelfs te hoog om nog tot een evenwichtige arbeidsmarkt te komen. Extra stimulering leidt tot meer bedrijven, meer instroom van mensen vanuit landelijke gebieden en van buiten Nederland, dus ook een grotere druk op de woningmarkt, meer benodigde woningen en een aantasting van de resterende vrije ruimte. Het resulteert in verdere verdozing van het landschap evenals meer wegen, meer energiegebruik, meer windmolens en zonnevelden. Maar ook minder groen en rust en een verdere aantasting van de woon- en leefomgeving. In de Povi is de onderliggende aanname dat alles met elkaar valt te combineren, vrijwel zonder verlies van kwaliteiten en waarden. Die aanname delen wij niet. Ook in de PlanMER bij de POVI worden grote zorgen geuit over de strijdigheid van groei met de toekomstige

kwaliteit van Utrechtse landschappen, zie verder de inspraaknotitie van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. punt 20.

De Contour REP geeft aan dat er in de U16-regio sprake is van een groeiambitie voor bedrijvigheid met als gevolg extra 80.000 arbeidsplaatsen. Het minimale woningbouwprogramma wordt dan 104.000 woningen. Die 80.000 extra arbeidsplaatsen leiden ook tot een substantiële extra vraag naar woningen en zorgt bovendien voor meer mobiliteit en recreatiedruk.

Er is nu inderdaad een inhaalvraag naar nieuwe woningen door de periode van economische neergang van 2008-2015. De politieke ambitie om te komen tot een Metropoolregio Utrecht is echter geen reden om de waarden en kwaliteiten van de provincie en van Zeist verder aan te tasten. De gemeente Zeist kan daar zelf wel degelijk een keuze in maken. Niet alles kan bij ruimtelijke ordening. Dat erkent de gemeente ook, maar zij zet volgens de propositie en de voorgenomen instemming met de Povi vooral in op aanzienlijke groei van de Zeister bevolking. *Die politieke keuze is echter nooit aan de Zeister inwoners voorgelegd en is dus niet maatschappelijk gelegitimeerd.* Deze keuze stond ook niet in de verkiezingsprogramma's van 2018. Sterker, in de Structuurvisie Zeist 2020 wordt juist de keuze voor kwaliteit gemaakt in plaats van kwantiteit.

Verstedelijking

Willen de inwoners de groei en de resulterende verstedelijking eigenlijk wel? Nee. Uit resultaten van enquêtes en onderzoeken op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau blijkt juist het tegendeel. Groen, natuur en landschap staan daarin met stip op de eerste plaats (64-75 %), ver voor andere waarden. In de provincie Utrecht staat volgens de provinciale enquête ter voorbereiding op de omgevingsvisie natuur op plaats 1 met 63,8% en daarna volgt pas duurzaamheid met 35,1%. Werkgelegenheid komt op plaats 10 (12,6%). Dat laatste is niet zo verwonderlijk in deze provincie met doorgaans een tekort aan arbeidskrachten. De nadruk op verdere economische en bevolkingsgroei en de daaruit volgende schaa sprong naar verstedelijking is niet een keuze van de bevolking.

Gezien de keuze in de Povi van regionale programmering wordt Zeist conform de mogelijkheden van de Contour REP een groeikern na Utrecht en Amersfoort. Volgens de 'Kaart van Altijd' zullen er in Zeist in 2040 minimaal 3.200 woningen bijkomen en volgens de 'Kaart van Alles' 2.200 extra, dus in totaal 5.700 of wel 18% toename (pag. 82. Contour REP). Uitvoering ervan betekent dat er geen groen bijkomt maar juist veel verdwijnt en er minder ruimte is voor andere belangrijke functies. En resterend groen en ruimte worden meer 'overlopen'.

En er is niet eens sprake van een structureel geboorteoverschot in Zeist. Ook valt het met de vergrijzing in Zeist wel mee¹ en idem met het sneller verlaten door jongeren van het ouderlijk huis². Verder leidt het bouwen van meer woningen niet tot betaalbare

¹ **2018 65plus:** NL 19%, Zeist 20,6%; **2035 65plus:** NL 25%, Zeist 23,6 %.

2018 alleenstaand: NL 17%, Zeist 18,5 %; **2035 alleenstaand:** NL 20%, Zeist 18,1 %.

² Volgens CBS-cijfers was in Zeist de leeftijd van jongeren die hun ouderlijk huis verlaten in 2006 23,6 jaar t.o.v. in 2019 23,7 jaar. Per jaar kan het iets veranderen, maar de afgelopen 13 jaar was er geen sprake van significante verandering. Voor de lange termijn heeft de leeftijd waarop jongeren het ouderlijk huis verlaten vooral te maken met cultuur, arbeids- en studieomstandigheden en kosten van huisvesting (Eurostat).

woningen, eerder het omgekeerde.³ Dat zouden anders allemaal redenen zijn om meer huizen te bouwen, maar die gelden dus in feite niet. Los van de instroom van Zeist gaat het om een inhaalvraag, gezinsverdunding en speciale groepen woningzoekenden. Dat maakt dat wat de gemeente Zeist betreft de jaarlijkse netto-woningbouw na een inhaalslag beperkt zou kunnen blijven.

Wij ondersteunen niet de schaa sprong in de bevolkingsgroei c.q. verstedelijking zoals die in de Povi wordt geambieerd en gepropageerd en die de gemeente zonder maatschappelijke legitimering overneemt .

Betrokkenheid bevolking

In het raadsvoorstel en de zienswijze wordt de Povi als richtinggevend vertrekpunt gezien in plaats van bindend. In zekere zijn klopt dat omdat de provincie veel ruimte geeft aan de lokale overheden en de regio's. Dat blijkt uit de keuze in de Govi voor regionale programmering binnen provinciale kaders. Echter, de regio's zijn geen overheden en ze worden alleen aangestuurd door afgevaardigde raads- en collegeleden. Het is een soort 'besloten Eerste Kamer' zonder formele bevoegdheden. Het informeren van de bevolking vanuit de regio's vindt alleen plaats via de gemeenten. Ook kan de bevolking niet participeren in de beleidsvoorbereiding van de betreffende regio en idem niet inspreken. De Govi zou dan ook ruimte moeten bieden aan de bevolking in de sfeer van het volgende citaat uit de conceptbrief van Zeist aan GS:

“Door gezamenlijk en in participatie met de samenleving te onderzoeken, afwegingen te maken, kennis te verrijken, nieuwe inzichten op te doen en met een open houding veranderende maatschappelijke behoeften en nieuwe, soms onvoorziene ontwikkelingen tegemoet te treden kunnen wij recht doen aan het goede leven. Dat vraagt om gespreksruimte, aandacht voor alle belangen, zorgvuldige afwegingen en gedragen besluiten. Precies dat is de bedoeling van de Omgevingswet.”

Wij verwachten dan ook dat het proces van de ontwikkeling van de Zeister omgevingsvisie echt in samenspraak met de bevolking plaatsvindt. En ook dat bij het gebruik van de GOVI bovenstaande formulering wordt toegepast.

Ad thema's Povi

Huis ter Heide Zuid en West

Stichting Beter Zeist ondersteunt niet dat Huis ter Heide Zeist en West binnen het 'stedelijk gebied' (vroeger de rode contouren) worden gebracht zoals in de Interim Omgevingsverordening staat. Wij ondersteunen ook niet de door gemeente aanbevolen afwaardering van het gebied door het schrappen van de aanduiding 'waardevolle houtopstanden' (zie kaart 'oude bosgroeiplaatsen').

Waardevolle houtopstanden elders

Stichting Beter Zeist ondersteunt niet het door de gemeente Zeist voorgestelde afvoeren van de aanduiding gebieden met waardevolle houtopstanden waar Zeist wil gaan bouwen: Sortie 16, WA-hoeve, de KNVB, het station D-Z, Almata-Den Engh

³ Volgens de Nederlandsche Bank hangt de huizenprijs vooral samen met de bestedingsruimte van de kopers. Die hebben de afgelopen 25 jaar veel meer te besteden door de dalende hypotheekrente³, de verruimde leennormen, de verhoging van de belastingvrije schenkingsmaxima en de gemiddeld toegenomen inkomens. In de grote steden heeft de aankoop van woningen door buitenlandse en Nederlandse exploitatiemaatschappijen ook een grote prijsopdrijvende invloed.

(gedeeltelijk). Dergelijke gebieden beslaan wel degelijk (ook) waardevolle houtopstanden die gespaard kunnen dan wel moeten blijven. Nu al afwaarderen betekent in feite vrij baan om de betreffende opstanden te kappen ten behoeve van woningen. Dat is helemaal niet nodig en kan per plangebied worden beoordeeld.

Regionale woningbouwprogrammering

Zeist vindt het van belang om op projectniveau keuzes te kunnen maken. Dat klinkt goed mits daarbij de waarden en kwaliteiten van Zeist worden gewaarborgd. *Een ongelimiteerde vrijheid voor de regionale woningbouwprogrammering zonder een uitgewerkt afwegingskader ondersteunen wij niet en waar de bevolking bovendien weinig invloed op kan uitoefenen*⁴. En ook geen ondersteuning voor de extra woningbouw-ambitie van Zeist. (zie onder **Verstedelijking**).

Intrinsieke natuurwaarden

De reactie op dit punt ondersteunen wij van harte. Wij verwachten dan ook dat de gemeente daarbij het goede voorbeeld geeft.

Klimaatadaptatie

Wat wij onderbelicht vinden in Povi is voldoende aandacht voor de beleidsmatige aspecten van klimaatadaptatie. Het wordt genoemd maar niet veel meer dan dat. Het aanpassen aan de klimaatverandering is echter een grote transitie-operatie die veel aandacht vergt op elk schaalniveau en ingrijpt op vrijwel elk aspect van het leven. Gezien de wereldwijde noodzaak en gedwongen door rechtszaken willen we in Nederland eindelijk ons deel bijdragen aan de energietransitie. De energiematregelen in dat kader helpen in dit land de vertraging van de klimaatverandering maar heel beperkt. Nederland zal de komende tientallen jaren een steeds zuidelijker klimaat krijgen gekenmerkt door hete droge zomers en zachte regenrijke winters, meer een klimaat zoals in Midden en Zuid-Frankrijk. *Dat heeft gevolgen voor wonen, leven, werken, natuur, waterhuishouding, landbouw, recreatie etc.* Aangezien in de Povi vooruit gekeken wordt naar 2040/2050, zal de provincie zich in deze omgevingsvisie moeten voorbereiden op een zeer ingrijpende klimaatverandering. *Wat nu op dit onderwerp in de Povi en in de regionale programmering*⁵ *wordt gepresenteerd is veel te weinig en vooral gericht op de kortere termijn.* Graag vragen wij aandacht hiervoor in de zienswijze.

Mobiliteit

Het nu meer concreet maken van het mobiliteitsbeleid lijkt ons geen goede zaak. Mobiliteit verandert ingrijpend mede door het meer thuiswerken en het op kortere afstand recreëren en het gebruik van de elektrische fiets voor langere afstanden. Dat zijn trends die invloed hebben op de behoefte aan particulier en openbaar vervoer, zowel qua aard als omvang. Daar komt bij dat de *positie van Schiphol* voorlopig is verzwakt waardoor het verkeersaanbod verandert c.q. vermindert. Kortom: ook op dit punt groeien de bomen niet tot in de hemel en de zakken van het subsidiërende Rijk beginnen leeg te raken om allerlei eerdere toezeggingen na te komen. En als de economische groei in de regio niet verloopt zoals eerder geambieerd, dan zal een aanpassing moeten plaatsvinden van de door het college geciteerde beleidsstukken zoals het Programma U Ned. en het Mobiliteitsprogramma.

⁴ zie ook de inspraaknotitie van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. punt 27 en 32.

⁵ *Kader voor regionale programmering wonen en werken.* Behorend bij Statenvoorstel nr. 82156842 d.d. 1 /9/2020; vastgesteld 30-09-2020

Duurzaam, Gezond en Veilig bereikbaar

HOV. *Het voorgestelde HOV tussen USP en Amersfoort langs Zeist is ons inziens een nieuw toekomstig hoofdpijndossier. De redenen zijn:*

1. De noodzaak ervan is dubieus omdat het grootste deel van het traject (nog) niet door stedelijk gebied loopt. Gelede snelbussen kunnen dan volstaan en bovendien zijn hun trajecten veel flexibeler.
2. Het doortrekken van de lijn is problematisch gezien de beschikbare ruimte en de overlast voor de omgeving en de natuur.
3. De lijn zal veel geld kosten, zeer waarschijnlijk veel meer dan in eerste termijn zal worden geraamd. Dat betekent dan waarschijnlijk voor Zeist dat de financiële bijdrage van de gemeente ook groter zal worden en het project financieel gezien een blok aan het been kan worden.
4. De aanleg van een tramlijn zal leiden tot minder fijnmazig vervoer om de lijn te laten renderen. Dat blijkt standaard te gebeuren bij andere sneltramlijnen. Dat betekent meer overstappen voor reizigers waardoor de tijdwinst kan omslaan in onnodig tijdverlies.
5. Verder leidt de aanleg van de lijn tot verstedelijking van de aangrenzende gebieden om de lijn te laten renderen en op die verstedelijking zitten de inwoners niet te wachten.
6. Ten slotte blijkt in de praktijk dat een tramverbinding nogal eens gedurende korte of lange termijn uitvalt en in plaats daarvan bussen moeten worden ingezet hetgeen dan voor overlast zorgt voor de gebruikers van de lijn.

Kortom: liever geen sneltram, maar wel (driedubbel gelede) snelbussen.

Houtstook

Houtstook wordt door u genoemd als probleem in het kader van gezondheid (p. 57). Inmiddels staat wel vast dat houtstook ernstige gezondheidsschade veroorzaakt en voortijdige sterfte (astma en andere ziekten). In de Interim Omgevingsverordening wordt echter alleen ingegaan op geuroverlast, waarschijnlijk i.v.m. veehouderij. *Wij bevelen aan om in de zienswijze op te nemen dat de maatregelen ten aanzien van geur worden uitgebreid naar de rook van houtkachels en vuurkorven. Normering ligt hier voor de hand in verband met volksgezondheid.* Dat betekent niet dat alles verboden wordt, maar wel dat omwonenden veilig adem kunnen halen zonder benauwd of ziek te worden. Bovendien is houtstook een bron van irritatie tussen buurtbewoners.

Zeist centrum

Ondersteuning van beperking van het kernwinkelcentrum van Zeist. Belcour zou daar niet toe gerekend moeten worden, gezien de afname van winkeloppervlak door o.a. online winkelen. Nog meer geld stoppen in dit 'zwarte gat' moet Zeist niet meer willen.

Landbouwgronden Kromme Rijngebied

*Eens met de omvorming naar natuurinclusieve landbouw. Daarenboven aandringen om de doelstelling uit te breiden naar kringlooplandbouw. Het mestoverschot zorgt voor sterke aantasting van de biodiversiteit. In dit kwetsbare landschap bij voorkeur ook geen zonnevelden, zeker niet wanneer die gepaard gaan met 'verhekkings', bodemdegradatie en monocultures. Het invoegen van grootschalige energieopwekking zal integraal moeten worden afgewogen tegen de bestaande en beoogde natuur- en landschapswaarden. Het nu al zonder meer mogelijkheden zien voor een 'energielandschap' is te kort door de bocht en ook strijdig met de nog af te wegen criteria van de Beleidsvisie Zonnevelden. Bovendien is de provincie als overheid gehouden aan het *Europees Landschapsverdrag*, dat verplicht tot bescherming van het cultuurhistorisch landschap. Dat is zeker van toepassing voor het gebied met de*

landgoederenzone Amelisweerd, Rhijnauwen, Oostbroek, Niënhof, Wulpenhorst, Rijnwijck.

Nieuwe kern bij Station Driebergen-Zeist

Wij raden dit af juist gezien de te verwachten lange termijnontwikkeling. Hoewel het (voorgenomen) Rijksbeleid is om te verstedelijken bij OV-knooppunten is deze locatie daarvoor niet geschikt. Dit met het oog op de natuurlijke en cultuurhistorische omgeving en als knooppunt van ecologische verbindingzones. Rondom het station liggen zeer gewaardeerde groene bufferzones tussen Zeist, Driebergen-Rijsenburg en Odijk. Wanneer je nu centraal tussen deze kernen een nieuwe kern ontwikkelt (met aanvullend woningbouw op landgoed De Reehorst) krijg je hetzelfde als bij station Ede-Wageningen is gebeurd. Kantoren, verstedelijking, ontgroening, aantasten van de provinciale cultuurhistorische hoofdstructuur (hier van de Stichtse Lustwarande), verdwijnen van ecologische passages en aaneengroeien van plaatsen.

Je kunt niet alles tegelijk zijn: zowel een aantrekkelijke groene poort tot de heuvelrug en tot het Kromme Rijngebied als een nieuwe verstedelijkte kern van 3 plaatsen. Daar komt bij dat de 3 plaatsen bij elkaar nu al ongeveer 87.000 inwoners tellen, genoeg om een sneltreinstation te blijven claimen. Inwoners kunnen gemakkelijk per fiets of bus naar het station komen. Er is niets mis mee om een paar kilometer te fietsen door de Stichtse Lustwarande en dat is ook nog eens gezond voor lichaam en geest.

Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

Stichting Beter Zeist (met een ruimer werkgebied dan de gemeente) nam in 2015 het burgerinitiatief om te komen tot een 'Geopark Heuvelrug' voor het oostelijk deel van de provincie en het Gooi e.o. dus inclusief flankerende natte gebieden. In 2013 was al het burgerinitiatief 'Geopark Gooi en Vecht' door Vrienden van het Gooi (2013) opgericht. Begin 2020 werden beide initiatieven geïntegreerd tot 'Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht', zie ook de actuele website met informatie en activiteiten: <https://www.geopark-heuvelrug.nl/>

De bedoeling van een Geopark is voor inwoners en bezoekers van het gebied meer aandacht en bewustzijn te ontwikkelen voor de ontstaansgeschiedenis van een gebied. Het gaat *primair* om de aardkundige waarden en de daarmee verband houdende waarden van levende natuur en cultuurhistorie en *secundair* ook educatie en recreatie. Een Unesco-Geopark is een gebied met geologisch erfgoed dat mede van internationaal belang is. Geoparken helpen het begrip te vergroten voor elementen zoals het duurzaam gebruik van natuurlijke rijkdommen en het beperken van de schade die natuurlijke verschijnselen en de mens kunnen aanrichten. Verder ontwikkelen Geoparken onder meer voorbeeldpraktijken voor het gebruik van hernieuwbare energie, de aanpassing aan de klimaatverandering en het stimuleren van duurzaam toerisme.

Er is nu een unieke situatie ontstaan van een gezamenlijk initiatief om de waarden en kwaliteiten van het gebied van het geopark in onderlinge samenhang te presenteren. Het ontwikkelen van het burgerinitiatief tot een Unesco-erkend Geopark betekent wel dat het initiatief vanuit het gebied breed gedragen zal moeten worden. In dat kader is het beleidsmatig aanhaken bij de omgevingsvisie van beide provincies van groot belang. Voor Noord-Holland is daar al een begin mee gemaakt. Wij stellen het als initiatiefnemer zeer op prijs dat de provincie Utrecht in de ontwerp-Omgevingsvisie haar waardering uitspreekt voor het burgerinitiatief. Om tot een UNESCO-nominatie te komen is echter meer nodig. Daarom wordt in bijgaande brief, van het bestuur van het geopark (zie bijlage onderaan) verzocht het volgende in de definitieve Omgevingsvisie op te nemen:

"De provincie waardeert en ondersteunt het burgerinitiatief en stippelt samen met Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht een route uit met de intentie te komen tot een breed gedragen aanvraag voor kwalificatie van het beoogde gebied tot Unesco Geopark."

In dit verband bevelen wij de raad aan om in de zienswijze Povi dit verzoek te ondersteunen.

Samenvatting belangrijkste aanbevelingen

De belangrijkste aanbevelingen om in de zienswijze te verwerken zijn:

Algemeen

1. **Participatie Propositie Zeist.** De volgende zin in de inleiding van de brief en de zienswijze weglaten: *"De Propositie heeft mede in participatie met de samenleving inhoud gekregen .."*.
2. **Economische groei en bedrijvigheid.** Geen ondersteuning van de politieke keuze in de Povi om economische groei en bedrijvigheid in de provincie extra te faciliteren in plaats van de kwaliteit van wonen, werken en de leefomgeving centraal te stellen. Ook in de PlanMER bij de POVI worden grote zorgen geuit over de strijdigheid van groei met de toekomstige kwaliteit van Utrechtse landschappen⁶.
3. **Aanname in Povi.** Geen ondersteuning van de onderliggende aanname in de Povi dat alles met elkaar valt te combineren, vrijwel zonder verlies van kwaliteiten en waarden. Er zal duidelijker gekozen moeten worden.
4. **Bevolkingsgroei en verstedelijking.** Geen ondersteuning van de schaa sprong in de bevolkingsgroei c.q. verstedelijking zoals die in de Povi wordt geambieerd en gepropageerd.
5. **Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht**
Aanbeveling om in het kader van de zienswijze Povi bijgaand verzoek van 'Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht' te ondersteunen, zie onderstaande bijlage.

Per thema

6. **Huis ter Heide Zeist en West.** Geen ondersteuning dat in de Interim Omgevingsverordening Huis ter Heide Zeist en West binnen het stedelijk gebied (vroeger de rode contouren) worden gebracht.
7. **Waardevolle houtopstanden.** Geen ondersteuning van het door de gemeente Zeist voorgestelde (in de interim Omgevingsverordening) afvoeren van de aanduiding gebieden met 'waardevolle houtopstanden' waar Zeist wil gaan bouwen: Huis ter Heide West en Zuid, Sortie 16, WA-hoeve, de KNVB, het station D-Z, Almata-Den Engh (gedeeltelijk).
8. **Regionale woningbouwprogrammering.** Geen ondersteuning van een grote vrijheid voor de regionale woningbouwprogrammering zonder een uitgewerkt afwegingskader⁷ waar de bevolking bovendien weinig invloed op kan uitoefenen⁸. En geen ondersteuning voor de extra woningbouw-ambitie van Zeist.
9. **Intrinsieke natuurwaarden.** Ondersteuning van de zienswijze t.a.v. de tekst over intrinsieke natuurwaarden. Wij verwachten dan ook dat de gemeente daarbij het goede voorbeeld geeft.

⁶ zie verder de inspraaknotitie van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. punt 20.

⁷ Zie de inspraaknotitie Van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. . punt 32

⁸ zie ook de inspraaknotitie van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. punt 27.

- 10. Klimaatadaptatie.** Onvoldoende aandacht in de Povi en in de regionale programmering voor de klimaatadaptatie met gevolgen voor wonen, leven, werken, natuur, waterhuishouding, landbouw, recreatie etc. Wat nu op dit onderwerp wordt gepresenteerd is veel te weinig en vooral gericht op de kortere termijn.
- 11. Mobiliteit.** Geen ondersteuning voor het nu concreter maken van het mobiliteitsbeleid in de Povi. De mobiliteit verandert mede door het meer thuiswerken, het op kortere afstand recreëren, en het gebruik van de elektrische fiets voor langere afstanden en de positie van Schiphol etc.
- 12. HOV tussen USP en Amersfoort.** Het voorgestelde HOV langs Zeist is ons inziens een nieuw toekomstig hoofdpijndossier. Liever geen sneltram, maar wel (driedubbel gelede) snelbussen.
- 13. Houtrook.** Wij bevelen aan om in de zienswijze op te nemen dat de maatregelen ten aanzien van geur (veehouderij) worden uitgebreid naar de rook van houtkachels en vuurkorven. Normering ligt hier voor de hand in verband met volksgezondheid.
- 14. Zeist centrum.** Ondersteuning van beperking van het kernwinkelcentrum van Zeist tot de Slotlaan en aanloopstraten. Belcour zou daar niet meer toe gerekend moeten worden.
- 15. Landbouwgronden Kromme Rijngebied.** Eens met de omvorming naar natuurinclusieve landbouw. Daarenboven aandringen om de doelstelling uit te breiden naar kringlooplandbouw. In dit kwetsbare landschap bij voorkeur geen zonnevelden.
- 16. Nieuwe kern Rijnwijk bij Station Driebergen-Zeist.** Geen ondersteuning van een dergelijke nieuwe kern in het landelijk gebied. Hoewel het (voorgenomen) Rijksbeleid is om te verstedelijken bij OV-knooppunten is het daarvoor gezien de natuurlijke en cultuurhistorische omgeving en als knooppunt van ecologische verbindingzones niet geschikt. Je kunt niet alles tegelijk zijn: zowel een aantrekkelijke groene poort tot de heuvelrug en tot het Kromme Rijngebied, als een nieuwe verstedelijkte kern van 3 plaatsen.

Hoe dan wel zult u wellicht vragen?

Het is in wezen heel simpel. Zeist kan haar eigen politieke keuzes maken en hoeft niet zo nodig mee te doen aan de ratrace om een nog belangrijker regio te worden. Dan heb je de problemen die worden genoemd lang zo sterk niet dan anders het geval zou zijn.

Graag vragen wij uw aandacht voor deze aanbevelingen voor de zienswijze van Zeist over de Povi en de Interim Omgevingsverordening.

Vriendelijke groet,

Egbert Visscher
Stichting Beter Zeist

Bijlage: Zienswijze 'Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht'
op ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht; verzoek tot aanpassing / 28 oktober 2020

Correspondentieadres:
Biltseweg 4a
3735 MC Bosch en Duin
Nederland
geoparkhgv@gmail.com
www.geopark-heuvelrug.nl
KvK 68712243
RSIN 857558845
Bank NL62 RABO 0322 0867 60

College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht
t.a.v. dhr. H.P. van Essen en mw. H.G.J. Bruins Slot
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Betreft: Zienswijze op ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht; verzoek tot aanpassing.

28-10-2020

Geachte heer van Essen en mevrouw Bruins Slot,

Eind januari 2020 hebben wij als burgerinitiatief Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht schriftelijk gereageerd op het concept-ontwerp voor de Omgevingsvisie van de Provincie Utrecht. We hebben in onze brief van 29 januari 2020 aangegeven het bijzonder op prijs stellen als u in de Omgevingsvisie zichtbaar wilt maken dat de Provincie Utrecht en Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht *"samen optrekken om de kwaliteit van onze leefomgeving te verbeteren"*.

Wij delen de ambities van de provincie zoals die zijn beschreven in paragraaf 4.6: Levend landschap, erfgoed en natuur. Dit betreft ook de ambitie om het verhaal van de provincie nog completer te maken door nieuwe aardkundige monumenten te benoemen (blz. 103). Graag vernemen wij welke monumenten dit betreft en wanneer dit gaat gebeuren. Wij zijn verheugd over de volgende zinsnede in paragraaf 4.6: "De provincie waardeert de inspanningen van het burgerinitiatief om te komen tot een UNESCO Global Geopark dat de Heuvelrug en de waterrijke gebieden aan weerszijden omvat." Wij begrijpen hieruit dat u het met ons eens bent dat ons burgerinitiatief een bijdrage levert aan het realiseren van de ambities die u schetst onder het kopje 'Aantrekkelijke landschappen':

- 2050: Bij ontwikkelingen is voortgebouwd op de kernkwaliteiten van onze karakteristieke landschappen. Aardkundige waarden zijn zichtbaar in het landschap.
- 2030: Bestaande en nieuwe aardkundige monumenten vertellen het verhaal van het aardkundig erfgoed en dragen bij aan de recreatieve beleving van het landschap.

De kernactiviteiten van het Geopark sluiten naadloos aan bij deze ambities. Wij willen benadrukken dat een Geopark geen nieuwe wet- en regelgeving vereist. De UNESCO-kwalificatie Geopark op zich zet (anders dan bijvoorbeeld UNESCO Werelderfgoed) het Geopark niet 'op slot' voor planologische ontwikkelingen als woningbouw of energietransitie. Wel is het de bedoeling dat de kwalificatie als Geopark zal bijdragen aan een grotere zorgvuldigheid bij afwegingen rond planologische ontwikkelingen.

Daarnaast komt de gedachte bij ons op dat de 'corona-crisis' tot bezinning leidt, in die zin dat men meer aandacht en waardering krijgt voor natuur en landschap in de eigen omgeving. Het Geopark kan en zal daar een belangrijke bijdrage aan leveren.

Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht: nadruk op samenhang

De meerwaarde van het Geopark-initiatief betreft vooral het karakter van een burgerinitiatief en het benadrukken van de samenhang tussen aardkundige waarden, cultuurhistorie en natuur. Vanuit die invalshoeken beoogt het Geopark-initiatief bij te dragen aan duurzame ontwikkeling van het gebied. Het beoogde UNESCO Geopark bestrijkt niet alleen de Heuvelrug en het Gooi, maar ook de waterrijke gebieden aan weerszijden: de Vechtstreek, de Kromme Rijnstreek en het Eemland. Bijzondere aandacht is er in het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht voor de betekenis van water. Dat is ook de kracht van de nominatie bij UNESCO. De waterrijke gebieden aan weerszijden van de stuwwallen van Gooi en Utrechtse Heuvelrug zijn wereldwijd van betekenis. Dat komt onder andere tot uitdrukking in de samenwerking met de waterschappen in het werkgebied van het Geopark. Wij zien dan ook kansrijke aanknopingspunten tussen het Geopark-initiatief en de samenwerkingsverbanden die de Omgevingsvisie schetst op het terrein van water, zoals de Blauwe agenda van het 'Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug'. De ontwikkelingen van het Geopark en het Nationaal Park kunnen elkaar versterken.

Op weg naar UNESCO-kwalificatie

Inmiddels kent het Geopark Heuvelrug - Gooi en Vecht zo'n vijftig partners en sympathisanten. Dit zijn organisaties die de ambitie om het Geopark gekwalificeerd te krijgen een warm hart toedragen en daartoe waar mogelijk met ons samenwerken. De aard van de partners en sympathisanten is heel divers. Ze zijn actief op het terrein van aardkunde, natuurbescherming, landbouw, waterbeheer, cultuurhistorie, educatie en toerisme.

Er zijn momenteel wereldwijd 147 Geoparken in 41 landen. Nederland kent één Geopark met UNESCO-kwalificatie: De Hondsrug. Het tweede of derde Geopark zal waarschijnlijk het Vlaams-Nederlandse initiatief Schelde Delta worden. Geopark De Hondsrug wordt gesteund en mede mogelijk gemaakt door de provincie Drenthe; het initiatief Schelde Delta wordt omarmd en mede mogelijk gemaakt door de provincies Zeeland en Noord-Brabant. Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht kan het tweede of derde Geopark in Nederland worden. Om het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht verder te operationaliseren en kans te maken op UNESCO-erkenning is, naast onze vrijwilligers, extra inzet van professionele deskundigheid nodig. Zonder financiële bijdrages van de provincie(s) gaat dat niet lukken.

Geopark en Provinciale Omgevingsvisie

Wij willen nogmaals benadrukken dat wij het zeer op prijs stellen dat u in de ontwerp-Omgevingsvisie uw waardering uitspreekt voor het burgerinitiatief Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht. Om tot een UNESCO-nominatie te komen, is echter meer nodig.

Om ons Geopark mogelijk te maken vragen wij u in de definitieve Omgevingsvisie op te nemen:

"De provincie waardeert en ondersteunt het burgerinitiatief en stippelt samen met Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht een route uit met de intentie te komen tot een breed gedragen aanvraag voor kwalificatie van het beoogde gebied tot Unesco Geopark."

Bij voorbaat dank voor uw inzet en wijsheid bij het vaststellen van de tekst van de Omgevingsvisie.

Hoogachtend,

namens het burgerinitiatief Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht,

Marc Hofstra,
voorzitter

Tel. 06-22485608
marchofstra1@gmail.com